

Đề khảo sát chất lượng đầu năm lớp 10 môn Văn

I. Đọc hiểu văn bản (3đ)

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:

Chiếm hết chỗ

Một người ăn mày hom hem, rách rưới, đến cửa nhà giàu xin ăn. Người nhà giàu không cho lại còn mắng:

- Bước ngay! Rõ trông như người ở dưới địa ngục mới lên ấy!

Người ăn mày nghe nói, vội trả lời:

Phải, tôi ở dưới địa ngục mới lên đây.

Người nhà giàu nói:

- Đã xuống địa ngục sao không ở hẳn dưới ấy, còn lên đây làm gì cho bản mắt?

Người ăn mày đáp:

- Thế không ở được nên mới phải lên. Ở dưới ấy các nhà giàu chiếm hết cả chỗ rồi!

(Theo Trương Chính - Phong Châu, Tiếng cười dân gian Việt Nam)

Câu 1 (0,5đ): Nêu phương thức biểu đạt chính của câu chuyện.

Câu 2 (0,75đ): Người nhà giàu có thái độ gì với người ăn xin?

Câu 3 (0,75đ): Bài học được rút qua câu chuyện là gì?

Câu 4 (1đ): Qua câu chuyện, anh/chị hiểu thêm điều gì về con người trong xã hội?

II. Làm văn (7đ)

Câu 1 (2đ): Viết một bài văn nêu suy nghĩ của anh/chị về vấn đề phân chia giàu nghèo trong xã hội.

Câu 2 (5đ): Phân tích khổ thơ 4 và 5 bài thơ Mùa xuân nho nhỏ của tác giả Thanh Hải.

Đáp án Đề khảo sát chất lượng đầu năm lớp 10 môn Văn

I. Đọc hiểu văn bản (3đ)

Câu 1 (0,5đ):

Phương thức biểu đạt chính: tự sự.

Câu 2 (0,75đ):

Thái độ của người nhà giàu: khinh bỉ, coi thường, xua đuổi người ăn xin và cho rằng họ chỉ thuộc về nơi địa ngục.

Câu 3 (0,75đ):

Bài học được rút ra từ câu chuyện: không được coi thường người khác, sống có tâm lòng, biết chia sẻ giúp đỡ những người có hoàn cảnh khó khăn hơn mình.

Câu 4 (1đ):

Những điều nhận ra về con người qua câu chuyện: Xã hội luôn có người giàu kẻ nghèo và sự phân chia giàu nghèo; người giàu có xu hướng coi thường và khinh bỉ người nghèo → cần thẳng thắn phê bình, chỉ trích.

II. Làm văn (7đ):

Câu 1 (2đ):

Dàn ý nghị luận về vấn đề phân chia giàu nghèo trong xã hội

1. Mở bài

Giới thiệu về vấn đề cần nghị luận: Vấn đề phân chia giàu nghèo trong xã hội.

2. Thân bài

a. Thực trạng

Xã hội có những người giàu coi thường kẻ nghèo, không những không giúp đỡ mà còn lăng mạ, xúc phạm, cho họ là dơ bẩn...

b. Nguyên nhân

Ý thức chủ quan, cái tôi của mỗi cá nhân.

Do ảnh hưởng giáo dục từ người khác.

c. *Hậu quả*

Sự phân biệt giàu nghèo ngày càng lớn dần.

Mất đoàn kết, mâu thuẫn xã hội.

d. *Biện pháp*

Mỗi người cần tự có nhận thức đúng đắn về cách sống, cách làm người.

Gia đình, nhà trường cần dạy dỗ các em học sinh từ khi còn bé về tình người và tinh thần lá lành đùm lá rách.

3. Kết bài

Liên hệ bản thân và rút ra bài học.

Câu 2 (5đ):

Dàn ý phân tích khổ thơ 4 và 5 bài thơ Mùa xuân nho nhỏ

1. Mở bài

Giới thiệu tác giả Thanh Hải, bài thơ Mùa xuân nho nhỏ và khổ thơ 4,5.

2. Thân bài

a. *Khổ thơ 4*

*"Ta làm con chim hót,
Ta làm một cành hoa.
Ta nhập vào hòa ca,
Một nốt trầm xao xuyến"*

"ta làm": khát vọng hòa nhập vào cuộc sống của đất nước, cống hiến phần tốt đẹp, dù nhỏ bé, của mình cho cuộc đời chung, cho đất nước.

Ước nguyện được làm một tiếng chim, một cành hoa để góp vào vườn hoa muôn hương muôn sắc, rộn rã tiếng chim, để đem lại hương sắc, tô điểm cho mùa xuân thêm tươi đẹp.

Hava MATH

“nốt trầm xao xuyến”: khao khát trở thành một nốt trầm âm trầm, lặng lẽ để nhập vào khúc ca, tiếng hát của nhân dân vui mừng đón xuân về.

Điệp từ “ta” như một lời khẳng định, vừa như một tiếng lòng, như một lời tâm sự nhỏ nhẹ, chân tình.

→ Một ước mơ nho nhỏ, chân tình, không cao siêu vĩ đại mà gần gũi quá, khiêm tốn và đáng yêu.

b. Khổ thơ 5

*“Một mùa xuân nho nhỏ
Lặng lẽ dâng cho đời
Dù là tuổi hai mươi
Dù là khi tóc bạc.”*

"lặng lẽ dâng cho đời": ý nguyện, khao khát được cống hiến rất khiêm nhường nhưng hết sức bền bỉ và vô cùng đáng quý.

Điệp ngữ “dù là”: lời tự khẳng định để nhủ với lương tâm sẽ phải kiên trì, thử thách với thời gian tuổi già, bệnh tật để mãi mãi làm một mùa xuân nho nhỏ trong mùa xuân rộng lớn của quê hương đất nước.

“tuổi hai mươi - khi tóc bạc”: đối lập nhau thể hiện chiều dài theo thời gian mà tác giả muốn được cống hiến, khao khát cống hiến cả một đời người.

→ Khao khát mãnh liệt của một con người yêu nước.

3. Kết bài

Khẳng định lại giá trị nội dung, nghệ thuật của tác phẩm.
